

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Nærøyfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3134

fmvlpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

MATTILSYNET
Felles postmottak Postboks 383
2381 BRUMUNDDAL

Sakshandsamar Jorunn Vallestad

Vår ref. 2021/7494-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 04.06.2021

Dispensasjon - delegert vedtak - Nærøyfjorden landskapsvernområde - motorferdsel - helikopterflyging til tilsyn med grindanlegg og tiltak mot CWD

Sender vedlagt delegert vedtak frå Nærøyfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Jorunn Vallestad
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Statsforvaltaren i Vestland
Villreinnemnda
Aurland kommune
SNO Aurland

Utval	Delegeringssak (DS)
Nærøyfjorden verneområdestyre	

Delegert vedtak - Nærøyfjorden landskapsvernområde - motorferdsel - helikopterflyging til tilsyn med grindanlegg og tiltak mot CWD

Delegert vedtak

medhald av delegeringsreglement vedteke av Nærøyfjorden verneområdestyre 30.11.2015, vert det gjort fylgjande vedtak:

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Mattilsynet løyve til lågtflyging og landing med helikopter i samband med tilsyn av inngjerda salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og andre alternativ.

Løyve er gjeve på fylgjande vilkår:

- Løyve til motorferdsel gjeld 5 flygingar og landing med helikopter i perioden 15. juni – 31 desember 2021.
 - Løyve til motorferdsel gjeld fylgjande tiltak:
 - o Eit tilsyn med grindanlegg før beitesesongen
 - o Eventuell innflyging av arbeidslag til grindanlegg som må reparerast.
 - o To tilsyn i løpet av beitesesongen
 - o Eit tilsyn etter at normal beiteperiode er over for å sjekke at salt er fjerna og salteinnetningane stengt.
- Planlagt tilsyn kan framskundast ved eventuelle akutte hendingar.
- Løyve gjeld tilsyn med eit grindanlegg i Øyane, to i Ljosdalen og to i Frondalen. Flygetraseen skal gå inn og ut kvar av dalane. Det skal ikkje flygast over fjellryggane mellom dalane.
 - Motorferdsel skal avgrensast til det som er naudsynt for tilsyn og vedlikehald av grindene. Det skal berre landast ved behov.

- Det skal meldast frå til Statens naturoppsyn ved Kristoffer Ullern Hansen (mobil 97097720) dagen før motorferdsel blir gjennomført.
- Mattilsynet skal sende rapport til sekretariatet for verneområdestyret når køyringa er avslutta og innan 01. februar 2022. I rapporten skal det vera med tal flygingar og landingar med helikopter som er utført.

Dette løyvet gjeld berre tilhøve etter verneforskrifta. Søkjar er ansvarleg for å ha naudsynt løyve etter anna lovverk.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad frå Mattilsynet om dispensasjon til lavtflyging og landing i Nærøyfjorden landskapsvernområde, datert 07.05.2021
- Dispensasjon til inngjerding av salteplassar for å hindre spreieing av skrantesjuka (CWD), Nærøyfjorden verneområdesyre 10.07.2017, ref. 2017/2597.

Søknaden blir vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 – 2008

Nærøyfjorden verneområdestyre har gjeve Mattilsynet dispensasjon til å gjerde inn salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde (ref. 2017/2597) som eit tiltak mot spreieing av CWD-smitte. Saltsteinar og område rundt saltsteinane kan vera høgrisikozone for smittestoff i bekjempingsområdet. Mattilsynet søker no om løyve til helikoptertransport for å sjå etter grindene.

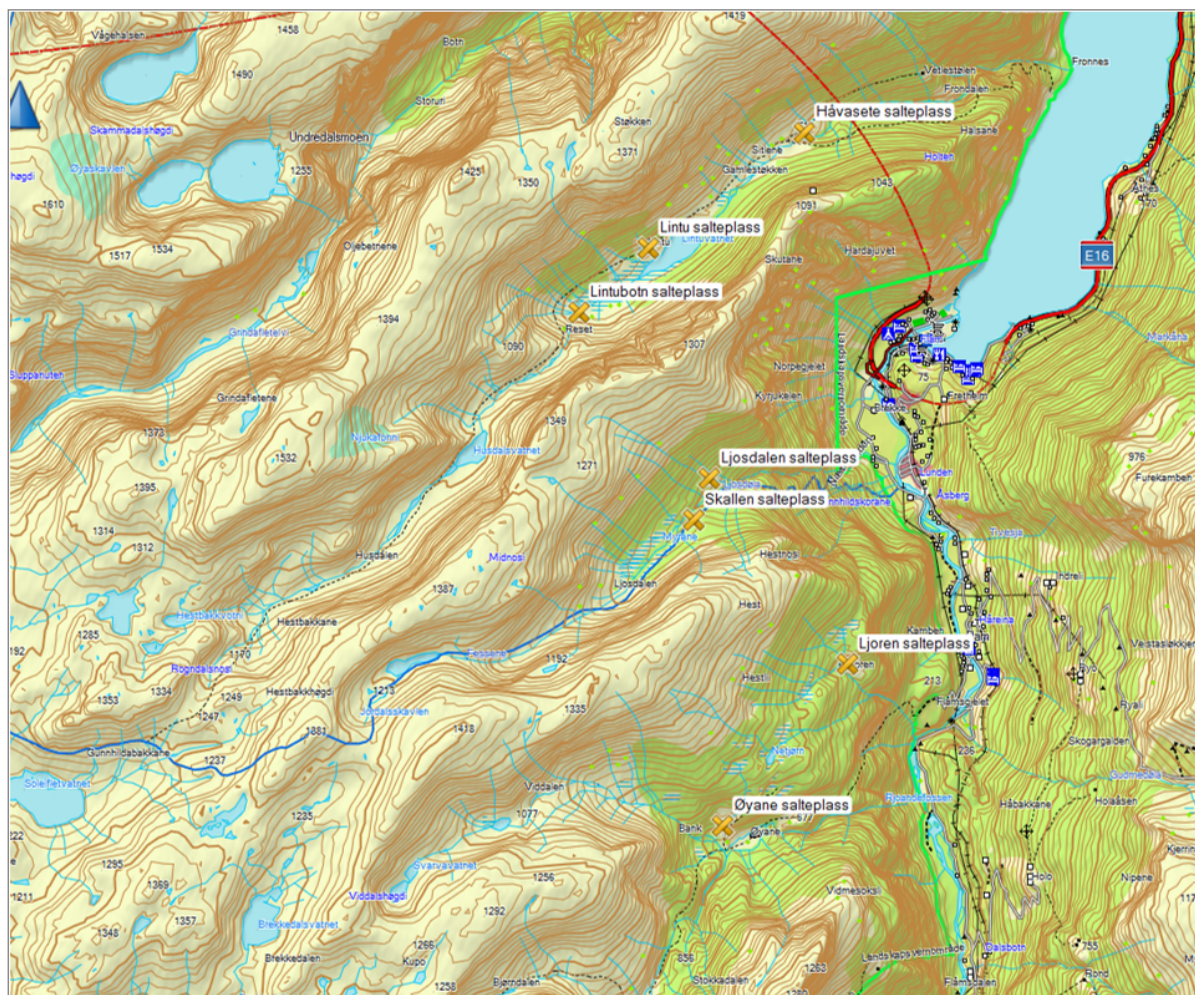
Det er sett opp 5 grindanlegg i landskapsvernområdet. Eit grindanlegg er sett opp i Øyane, to i Ljosdalen og to i Frondalen. Det er gjeve løyve til å ha grindene ståande i tidsrommet 01.07.2017 – 01.09.2023. Tilsyn og vedlikehald av grindene rundt gamle salteplassar er naudsynt for å hindre dyr i å komme seg inn, og å sikre at grindene ikkje medfører risiko for skade på dyr.

I 2020 gjennomførte Mattilsynet to tilsyn i beitesesongen. I år ønskjer dei å auke talet tilsyn med eit tilsyn meir enn i 2020. Dette er mellom anna for betre å kunne ha tilsyn med bruken av salt og salteplassar, etter at det i 2020 igjen vart opna opp for at beitenæringa i Nordfjella kunne nytte salt til beitedyra. Erfaring etter tilsyn med bruken av salt i 2020 viste at mange salteplassar hadde manglar. Salteplassar som ikkje stettar krava i regelverket er ein smitterisiko. Mattilsynet har håp om at eit meir intensivt tilsyn i 2021 vil forhindre dei mest alvorlege avvika ved bruken av salt, og at dei beitebrukarane som ikkje følgjer krava raskt blir korrigert slik at bruken av salt til beitedyra er forsvarleg og ikkje bidreg til å auke smittefaren.

Mattilsynet søker på bakgrunn av dette om fylgjande:

- 1) Tilsyn med grindanlegg før beitesesongen for å kartlegge grindanlegg som treng vedlikehold. Landing med helikopter ved skade på grindanlegg som kan rettas med enkelt vedlikehold.
- 2) Innflyging av arbeidslag til grindanlegg som må repareres. Landing ved øydelagt grindanlegg.
- 3) To tilsyn i løpet av beitesesongen, tilsynet med bruken av salt og tilsyn med grindanlegg. Landing kan være naudsynt når det haster å få retta regelbrot, som t.d. bitar av salt som ligg fritt i terrenget.
- 4) Eit tilsyn etter at normal beiteperiode er avslutta. Kontroll med at salt i salteinnetning er fjerna og at salteinnetninga er stengt slik at salteksperte overflater er gjort utilgjengeleg for hjorteviltet. Landing ved behov.

Figur 1. Saltstasjonar som mattilsynet har fått løyve til å gjerde inn i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Det er ikkje grind i området ved Ljoren, og berre to grinder i Frondalen.

Lovgrunnlaget

Føremålet i Nærøyfjorden landskapsvernområde er definert i verneforskrifta § 2:

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter».

All motorferdsel er forbode i landskapsvernområde, også lågtflyging under 300 meter og landing jf. verneforskrifta § 3 punkt 2.1.

Forvaltninga kan i særskilte høve vurdera om det er heimel til tiltak etter naturmangfaldlova § 48, «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak frå et vernevedtak dersom det ikkje strider mot vernevedtakets formål og ikkje kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Smitte frå dyr kjem inn under fyrste ledd og andre alternativ, tryggleikssyn, i naturmangfaldslova § 48. Søknaden om bruk av helikopter og snøscooter for tilsyn av grindene er difor vurdert etter dette alternativet.

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Område med saltsteinar er vurdert som høgrisikoområde for smitte av CWD. Lettgrindene er sett opp for å hindre smitte mellom villrein og til anna hjortevilt. Det er naudsynt med tilsyn med grindene gjennom heile året for å unngå smitte, og unngå at dei utgjer ein fare for beitedyr og ville dyr.

Kunnskapen om området er kjent gjennom forvaltningsplan for Nærøyfjordområdet, Naturbase og oppsyn i området ved Statens naturoppsyn. Det er ikkje kjente sårbare naturtypar i området der grindene er sett opp. Det er ikkje registrert sårbare artar utanom villrein som i særskilt grad kan verta påverka av motorferdsel. Villreinen har etablert seg på nytt i dette området, og området vart etablert som Raudafjell villreinområde i 2019.

Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdera saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor tillagt liten vekt.

Villrein er tidlegare registrert i nærleiken av fleire av salteplassane, og området ved Øyane er observert som kalvingsområde. Det må visast særskilt omsyn til villreinen i den sårbare kalvingstida i mai og juni. I fylgje villreinnemnda bør ein ta ekstra omsyn fram til 20. juni. Mattilsynet søker om å fly frå 15. juni for å rekke å gjennomføre det første tilsynet før ferieavviklinga. Dei argumenterer med at det er viktig at dette tilsynet blir gjennomført før beitesesongen, for å sikre at alt er i orden før dyr blir slept på beite. Alle grindene det skal førast tilsyn med ligg under tregrensa, og SNO vurderer at det er veldig liten sjanse for at reinen oppheld seg i områda rundt grindene no. Det blir stilt vilkår om at flyging skal skje rett inn og ut igjen dalane, og ikkje over fjellryggane. Sjølv kalvinga er ferdig for i år, og så lenge mattilsynet er oppmerksame og snur dersom det likevel skulle vise seg å vere rein i området, er det liten sjanse for konflikt med villrein.

For å redusere den samla belastninga, jf. nml § 10 er det viktig at Mattilsynet avgrensar helikopterflyginga til det som er strengt naudsynt. Vi oppfordrar dei til å ha god dialog og samarbeid med SNO og grunneigarar, og la dei gjennomføre tilsyn når dei likevel er i områda, for eventuelt å kunne redusere talet på flygingar. Tilsynet vil i hovudsak verta utført med lågtflyging med helikopter. Landing vil berre gjennomførast der det er nødvendig for å gjere reparasjonar. Dette vil berre gje uro ei kort tid medan helikopteret er i området. Forvaltar vurderer planlagt arbeidsmetode som miljøforsvarleg til dette føremålet jf. nml. § 12. Med dei vilkåra som er sett, vurderer forvaltar den samla belastninga på naturmiljøet som akseptabel. Det er lite truleg at motorferdsla vil gje skade på naturmangfaldet, og nml. § 11 er difor ikkje vurdert i denne saka.

Konklusjon

Etter ei samla vurdering etter naturmangfaldlova §§ 8-12, meiner forvaltar det kan gjevast løyve til motorferdsel som omsøkt. Grindene er sett opp, og det er naudsynt med tilsyn av grindene for å sikre at dei fungerer etter intensjonen. Motorferdselen vil i liten grad skade verneverdiane. Det er vurdert at det kan gjevast dispensasjon til motorferdsel etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og andre alternativ.